

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
WESTPOLDER
TE BERKEL EN RODENRIJS**

ECOLOGISCHE QUICKSCAN **WESTPOLDER** **TE BERKEL EN RODENRIJS**

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Lansingerland
Tobias Asserlaan 1
2662 SB Bergschenhoek

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. ing. [REDACTED]

Wijze van citeren: VanderHelm Milieubeheer B.V. (2021). *Projectcode: LAWE2021. Ecologische quickscan Westpolder te Berkel en Rodenrijs, d.d. 21-01-2022*

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: LAWE20211439

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 1
	Datum	21 januari 2022
Auteur	Dhr. ing. [REDACTED]	[REDACTED]
Kwaliteitscontrole	Dhr. ing. [REDACTED]	[REDACTED]
Vrijgave	Mevr. ing. [REDACTED]	[REDACTED]

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	5
3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING	6
3.1 BESCHERMDE SOORTEN	6
3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	11
3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	13
4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	14
4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK	14
4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN.....	14
4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN	15
REFERENTIELIJST	17

BIJLAGEN

1. KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING
2. REGIONALE SITUATIEKAART

1 INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van Gemeente Lansingerland opdracht gekregen om een ecologische quickscan uit te voeren ter plaatse van Westpolder DP4W te Lansingerland.

1.1 AANLEIDING

De voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied vormen de aanleiding tot het uitvoeren van onderhavige ecologische quickscan. De werkzaamheden worden uitgevoerd ter realisatie van oppervlaktewater. De bomen en struiken in het projectgebied dienen daarom te worden verwijderd. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffings- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- Het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het al dan niet uitsluiten van effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.

2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied (gegevens projectgebied staan weergegeven in (Tabel 1) Tabelbetreft een perceel voornamelijk bestaande uit: ruigte (riet- en braamstruweel), zwarte elzen en diverse wilgensoorten. Op het moment van het veldbezoek is alle ruigtevegetatie gemaaid zijn op het perceel alleen nog bomen aanwezig. Het projectgebied is omsloten door enkele smalle watergangen, die geen onderdeel vormen van het projectgebied. Aan de zuidkant van het projectgebied ligt een bredere watergang, 'de Zilvergracht'. Deze watergang maakt geen onderdeel uit van het projectgebied. Langs de Zilvergracht ligt aan weerszijden een wandelpad. De omgeving van het projectgebied bestaat uit: de N471 die ten opzichte van het projectgebied van noord naar zuidwest loopt. De N471 wordt aan de uiterste noordkant van het projectgebied doorsneden door de metrolijn E van de Randstadrail. Ten oosten van het projectgebied ligt een woonwijk (Berkel en Rodenrijs), ten noorden van het projectgebied liggen de woonwijken Oostmeerpolder en Keijzershof (Pijnacker). Ten zuiden van het projectgebied liggen agrarische percelen en diverse bedrijventerreinen.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in Afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 2. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1:: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Westpolder
Straat:	N471
Plaats:	Berkel en Rodenrijs
Gemeente:	Lansingerland
Provincie:	Zuid-Holland

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn (Bron: Arcgis).

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

De opdrachtgever is voornemens om het bosplantsoen te rooien. Het perceel wordt vervolgens vergraven ter realisatie van oppervlaktewater. De werkzaamheden worden uitgevoerd nadat het ecologisch onderzoek is afgerond. De werkzaamheden bestaan uit: het kappen van bomen, het verwijderen van de stobben en het vergraven van de grond. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een graafmachine.

3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming omvat de bescherming van soorten (van nature in het wild voorkomende, inheemse, planten en dieren), de bescherming van gebieden (zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied en belangrijke weidevogelgebieden) en de bescherming van houtopstanden. De volledige wettekst is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

In onderhavig hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming, per type bescherming.

3.1 BESCHERMDE SOORTEN

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 5 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Gezien de vele barrières (zoals de randstadrail en diverse provinciale wegen) in stedelijk gebied is een grotere afstand niet overbrugbaar voor een groot aantal beschermde soorten. Voor enkele soorten die grotere afstanden overbruggen en/of slecht zijn te inventariseren is een ruimere afstand geraadpleegd. Bij het selecteren van soorten die mogelijk voorkomen in het projectgebied is tevens rekening gehouden met het aanwezige biotoop (bomen en ruigte) op basis van google maps.

Op 09-12-2021 is door deskundig (zie bijlage 1 voor definitie) ecooloog: Dhr. Ing. N. Alderliesten een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht. Hierbij wordt het aanwezige biotoop specifiek in kaart gebracht.

In Tabel 2 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 2:: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	U	N.v.t
	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	V	F
	Ransuil	<i>Asio otus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	V	V,F
	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 4	V	V, F
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	V	F
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 4	U	N.v.t.
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	A	F

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	A	F
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	V	V, F
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 3, 4	A	V, F
	Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 4	V^	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	V	F, VL
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	V	F, VL
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	V	F, VL
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	V	F, VL
	Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	U	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Bunzing	<i>Mustela nutorius</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Huismuis	<i>Mus musculus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Europese mol	<i>Talpa europaea</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
Amfibieën	Bastaardkikker	<i>Pelophylax esculentus</i> kl.	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich, als de broedplaats verloren is gegaan, elders te vestigen;

* Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telme.nl; 3 = inschatting op basis van biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDFF

= Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest; F: foeragegebied; VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor streng beschermde soorten

^ = Oeverzwaluwen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden in de huidige situatie niet verwacht. Deze soort kan zich echter wel vestigen in de toekomst, indien in de periode 1 maart t/m augustus grondhopen met steile hellingen aanwezig zijn.

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep uitgewerkt welke (zwaar)beschermd soorten op basis van de bureaustudie binnen het projectgebied worden verwacht, dan wel kunnen worden uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

3.1.1 VOGELS

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende beschermde vogels verwacht binnen het projectgebied: sperwer en ransuil (Vogelrichtlijn, categorie 4). De nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden.

Box 1: Artikel 3.1: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Ransuil en sperwer (Vogelrichtlijn en categorie 4): verwacht

Tijdens het locatiebezoek is een jaarrond beschermd nest (zie afbeelding 2) aangetroffen, vermoedelijk van een zwarte kraai. Ter plaatse van de nestlocatie is voldoende rust door het ontbreken van paden en doordat rond de nestboom meerdere bomen staan is er voldoende dekking aanwezig om ongestoord te broeden. In de omgeving van het projectgebied zijn diverse waarnemingen gedaan van de sperwer (bron: NDFF). Op basis hiervan kunnen nest- en rustplaatsen van de ransuil en sperwer niet worden uitgesloten.

Afbeelding 2: In één van de te kappen bomen is tijdens het veldbezoek een (mogelijk jaarrond beschermd) nest vastgesteld.

Indien jaarrond beschermde nesten van ransuil en sperwer aanwezig zijn zullen deze door de kapwerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Wanneer werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd bestaat de kans dat de nesten opzettelijk worden verstoord en dieren worden gedood. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van ransuil en sperwer aanwezig zijn. Indien nesten van de ransuil en/of sperwer aanwezig zijn dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Boomvalk en buizerd (Vogelrichtlijn en categorie 4): uitgesloten

De boomvalk, buizerd en havik broeden in hoge bomen (populieren), grote parken, in een rustige omgeving en maken gebruik van oude zwarte kraaiennesten en/of horsten. In het projectgebied zijn enkele hoge Canadese populieren aanwezig. Hierin zijn geen nesten aangetroffen. Derhalve kan boomvalk, buizerd en havik binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 – voldoende alternatief

Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 zoals de ekster, torenvalk en zwarte kraai biedt het projectgebied geschikt biotoop. De bomen in het projectgebied bieden voldoende dekking, rust en mogelijkheden om een nest te bouwen. Tevens is tijdens het veldbezoek een nest vastgesteld dat vermoedelijk van een zwarte kraai. Voor deze soorten is in de omgeving van het projectgebied echter voldoende vergelijkbare of beter alternatief aanwezig, zoals de bomen direct ten noorden van de kruising van de N471 met de Metrolijn E, op 100-200 meter ten noorden van het projectgebied.

Binnen het projectgebied zijn nesten van boomkruiper, grote bonte specht, groene specht, koolmees, pimpelmees spreeuw en zwarte roodstaart zijn op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte nestholtes, gaten, scheuren of kieren. Voor de ijsvogel zijn geen geschikte locaties aanwezig om in te broeden (steile oevers, tussen boomwortels van omgevallen bomen of kunstmatige broedwanden). De zwarte roodstaart broedt in Nederland met name in de bebouwing op industrieterreinen en nieuwbouwwijken, die niet in het projectgebied aanwezig zijn. Hoge zangposten als dakranden of hijskranen ontbreken eveneens in het projectgebied. Derhalve zijn beschermde elementen met betrekking tot bovengenoemde categorie 5 soorten redelijkerwijs uitgesloten.

Voor oeverzwaluwen is in de huidige situatie geen geschikt habitat aanwezig. Deze vogels broeden in steile hellingen. Als grondhopen met een steile helling in het projectgebied (zoals voorbelasting) worden aangebracht bestaat in het broedseizoen de kans dat oeverzwaluwen gaan broeden in deze steile hellingen. Indien er in de omgeving van het projectgebied geen geschikt habitat aanwezig is zal het nest van de oeverzwaluw vanaf kolonisatie jaarrond beschermd zijn.

Vogelnesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Voor deze soorten is in de omgeving van het projectgebied echter voldoende vergelijkbare of beter alternatief aanwezig, zoals de bomen direct ten noorden van de kruising van de N471 met de Metrolijn E, op 100-200 meter ten noorden van het projectgebied.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als houtduif en Turkse tortel verwacht. De watergangen aan de randen van het projectgebied maken geen onderdeel uit van het projectgebied, maar liggen mogelijk wel binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. In deze watergangen en tevens aan de oevers worden nesten van soorten als krakeend, wilde eend, meerkoet, waterhoen en grauwe gans verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van bovengenoemde soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de watergang en de oever worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen. Door het uitvoeren van werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen vogels worden gedood. Met name kuikens zijn erg kwetsbaar, ook wanneer zij net het nest hebben verlaten. Geadviseerd wordt dan ook om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

3.1.2 VLEERMUIZEN

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende vleermuizen verwacht binnen het projectgebied: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (alle Habitatrichtlijn).

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen, hun migratieroutes, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Box 2Box). De bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen.

Box 2: Artikel 3.5: Habitatrichtlijn.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek waren de bomen goed te overzien doordat er vrijwel geen blad meer aan de bomen hing. Tijdens het veldbezoek zijn geen holten of los schors waargenomen in de bomen, die kunnen dienen als voortplantings- en/of rustplaats voor vleermuizen. Derhalve kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in de bomen worden uitgesloten.

Vliegroute en foerageergebied

De bomen en watergangen aan de randen van het projectgebied dienen mogelijk als onderdeel van een vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. De bomen aan de randen van het projectgebied vormen een lijnvormig geheel, dat mogelijk geleiding geeft aan vleermuizen die zich verplaatsen tussen de rustplaatsen en foerageergebied(en). De bomen in het projectgebied vormen echter geen onderdeel van een groter geheel aan aaneengesloten bomenrijen maar dienen hierbij mogelijk wel als oriëntatiepunt voor vleermuizen die zich tussen verblijfplaatsen en foerageergebied vanuit noordwest naar zuidoost en andersom verplaatsen. De brede watergang en de rietkraag (zie afbeelding 3) direct ten oosten van het projectgebied vormen ook een lijnvormig element, wat als alternatieve vliegroute/oriëntatiepunt door vleermuizen gebruikt kan worden. De watergang en rietkraag zijn niet verlicht en liggen in de luwte van de hoger gelegen randstadrail. Hierdoor zijn voldoende alternatieve vliegroute in de omgeving aanwezig.

Afbeelding 3: De watergang en rietkraag ten oosten van het projectgebied zijn geschikt als alternatieve vliegroute voor vleermuizen.

Alternatieve foerageergebieden zijn tevens aanwezig zoals bijvoorbeeld de ten noordoosten van het projectgebied gelegen natuurstrook 'de groene zoom' en de bomen direct ten noorden van de kruising van de N471 met de Metrolijn E, op 100-200 meter ten noorden van het projectgebied (tussen de N471 en het Hofpleinpad) en ten oosten van het Klapwijkse laantje. Derhalve vormt de bomenrij of watergang in het projectgebied geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het kappen van de bomen zal dan ook niet leiden tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming (Box 2Box).

Wel geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3Box). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen (ook in de toekomstige situatie) niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting,

Box 3: Artikel 1.11, Zorgplicht.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.1.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals vos, bunzing, wezel, haas, egel, Europese mol en diverse (niet zwaarders beschermde) muizensoorten verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3Box). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.4 AMFIBIEËN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en gewone pad verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3Box). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.5 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht, zie Box 3Box) insecten kreeftachtigen, vaatplanten, spinachtigen, vissen en/ of weekdieren waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden in het projectgebied op basis van verspreiding en biotoop tevens niet verwacht.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied. Indien door de ingreep mogelijk in de gebruiksfase een toename van stikstofuitstoot plaats vindt, zal worden bepaald of het nabijgelegen natuurgebied gevoelig is voor een toename van stikstof (effectenindicator, Alterra, 2006 - 2014). Voorts kan worden bepaald of het nodig is om een voortoets en/of stikstofdepositieberekening uit te voeren om te bepalen of sprake is van een mogelijk significant negatief effect op het beschermde natuurgebied.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State vastgesteld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden. De maximaal toegestane neerslag van stikstof in gevoelig Natura 2000-gebied is op het moment van schrijven 0,00 mol N/ha/j.

Op 1 juli 2021 is een wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering in-werking-getreden. In dit wetsvoorstel is een partiële vrijstelling opgenomen voor de bouwsector.

3.2.1 NATURA 2000-GEBIEDEN

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied dat gevoelig is voor stikstof is Solleveld en Kapittelduinen en Boezems van Kinderdijk. Deze natuurgebieden liggen beide op 17-18 kilometer van het projectgebied.

In de gebruiksfase is geen sprake van een toename aan uitstoot van stikstof ten opzichte van de huidige situatie. Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing op het onderhavige project. Overige externe effecten op het Natura 2000-gebied

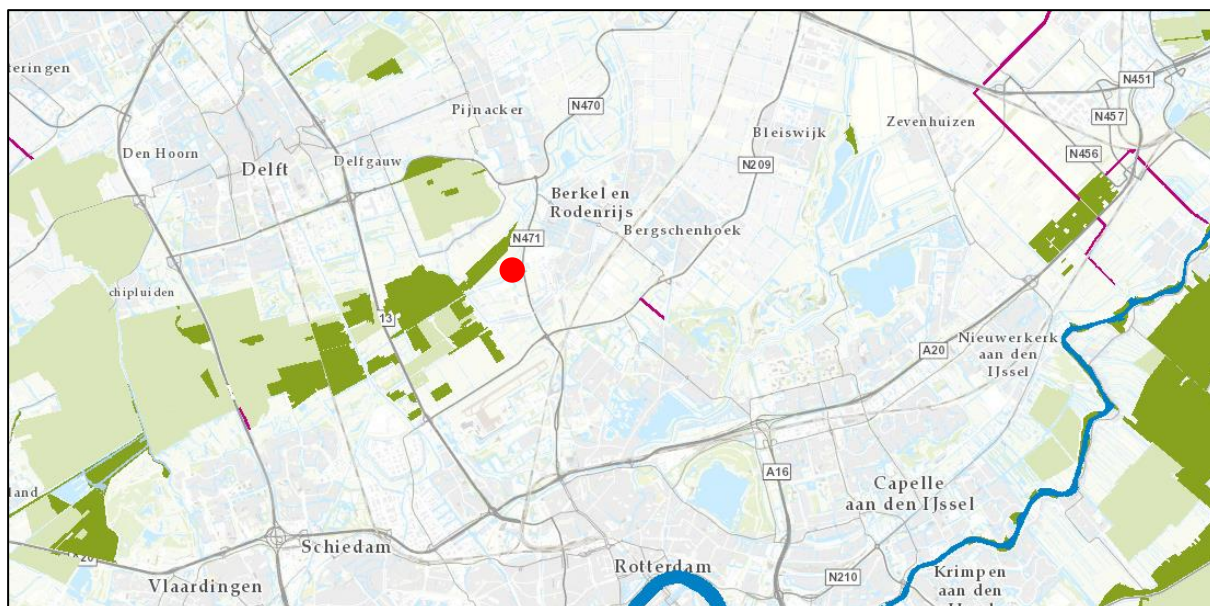
kunnen worden uitgesloten als gevolg van de redelijk grote afstand en barrière van stedelijk gebied tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied. Afbeelding 4 geeft het projectgebied weer in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.

3.2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het projectgebied maakt tevens geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uitmaakt van NNN is gelegen op circa 415 meter van het projectgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot NNN zijn derhalve niet van toepassing. Afbeelding 4 geeft het projectgebied weer in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.

3.2.3 BELANGRIJK WEIDEVOGELGEBIED

Het projectgebied is niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied. Het meest dichtbij gelegen belangrijk weidevogelgebied ligt op circa 850 meter van het projectgebied. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot beschermd weidevogelgebied, is een negatief effect op beschermd weidevogelgebied uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot beschermd weidevogelgebied zijn derhalve niet van toepassing. Afbeelding 4 geeft het projectgebied weer in relatie tot beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden.

Afbeelding 4: Projectgebied (aangegeven met een rode stip) in relatie tot Natura 2000-gebieden (gearceerd), NNN-gebieden (donkergroen of paars gekleurd) en belangrijk weidevogelgebied (lichtgroen gekleurd).

3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Om te bepalen of de houtopstand in het projectgebied beschermd is, is bepaald of de houtopstand:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- groter is dan 10 are of een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

De houtopstand in het projectgebied is iets kleiner dan 10 are (9,1 are), bestaat uit meer dan 20 bomen en is gelegen buiten de 'bebouwde kom boswet' (zie paarse omlijning in afbeelding 5). De te kappen bomen zijn niet groter dan 10 are, maar zijn wel onderdeel van een rij van meer dan 20 bomen.

Houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Boswet' bestaande uit een rij van meer dan 20 bomen zijn beschermd middels artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming (Box 5). Voor het geheel of gedeeltelijk vellen is vaak een melding bij gedeputeerde staten noodzakelijk. Met behulp van de Checklist Houtopstanden van Omgevingsdienst Haaglanden (<https://eloket.odh.nl/checklisthoutopstanden>) kan bepaald worden of in dit specifieke geval een melding noodzakelijk is.

Afbeelding 5: Beschermd houtopstanden Gemeente Lansingerland, waarbij de grenzen van de bebouwde kom boswet zijn weergegeven met een paarse omlijning.

Box 4: Artikel 4.2: Bescherming houtopstanden.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In onderhavig hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Westpolder te Berkel en Rodenrijs'.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden. Tevens zijn te nemen vervolgstappen en/of (mitigerende) maatregelen opgenomen.

4.1 VERVOLGSTAP 1 : UITVOEREN VAN VERVOLGONDERZOEK

4.1.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten in het projectgebied niet kan worden uitgesloten. Voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald of zwaarder beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn, middels een soortgericht onderzoek.

De perioden waarin dit soortgerichte onderzoek dient te worden uitgevoerd staat beschreven in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017) en/of het vigerend vleermuisprotocol (NGB).

In Tabel 4 is weergegeven voor welke zwaarder beschermde soorten vervolgonderzoek noodzakelijk is, op welke locatie deze soorten zich mogelijk bevinden en in welke periode van het jaar dit onderzoek dient te worden uitgevoerd.

Tabel 4: Beschermde soort(groep)en die binnen het projectgebied niet kunnen worden uitgesloten en waarnaar vervolgonderzoek gedaan moet worden.

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Uitvoeringsperiode soortgericht onderzoek											
		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Roofvogels en Uilen	ransuil en sperwer												

Legenda:

Groen gearceerd: periode waarin onderzoek naar deze soort(groep) kan worden uitgevoerd.

Geel gearceerd: periode dat het rapport van het soortgericht onderzoek kan worden opgeleverd.

4.1.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat geen vervolgonderzoek nodig is naar effecten van de werkzaamheden op Natura 2000-gebieden, NNN en beschermd weidevogelgebied.

4.1.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de bomen in het projectgebied deel uitmaken van beschermde houtopstanden. In Tabel 5 is met betrekking tot beschermde houtopstanden aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 5: Beschermde houtopstanden binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen.

Beschermde houtopstanden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
De bomen in het projectgebied zijn beschermde houtopstanden.	Een melding in het kader van beschermde houtopstanden dient verricht te worden bij gedeputeerde staten voorafgaand aan het kappen van de bomen in het projectgebied. Mogelijk dient daarnaast voor het kappen van de bomen een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij gemeente Lansingerland

4.2 VERVOLGSTAP 2: AANVRAGEN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING EN MITIGERENDE MAATREGELEN

Indien uit het vervolgonderzoek vermeld onder vervolgstap 1 (paragraaf 4.1) blijkt dat elementen van zwaarder beschermde soorten worden aangetroffen binnen het projectgebied en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden, dan zal voorafgaand aan het aantasten van elementen van die soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd. Bij het aanvragen van een ontheffing dient een geldig wettelijk belang te worden aangedragen. Daarnaast dient een alternatievenafweging te worden opgesteld waarin wordt onderbouwd dat er geen alternatieven bestaan die hetzelfde doel bereiken maar

waarbij de beschermde elementen van de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd behouden kunnen blijven. De ontheffing dient te worden aangevraagd bij Omgevingsdienst Haaglanden. Op het moment van schrijven hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden een nieuwe procedure, waarbij ontheffingsaanvragen in eerste instantie als 'concept aanvraag' worden ingediend. Na controle op volledigheid wordt de aanvraag als 'definitieve aanvraag' beschouwd. Hierdoor hanteert de Omgevingsdienst Haaglanden momenteel een geschatte proceduredtijd van 20-25 weken.

Onderdeel van het verkrijgen van een ontheffing is het nemen van mitigerende maatregelen. Indien beschermde nesten aanwezig zijn dienen, tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden, tijdelijke nestlocaties in de omgeving te worden gerealiseerd. In de nieuwe situatie dienen vervolgens permanente verblijfplaatsen voor de betreffende soort te worden gerealiseerd.

4.3 VERVOLGSTAP 3: VOORKOMEN OVERTREDING OP DE WET NATUURBESCHERMING TIJDENS DE WERKZAAMHEDEN

Ook wat betreft soort(groep)en en/of elementen die niet zwaarder beschermd zijn, algemene broedvogels of soorten die mogelijk als gevolg van de werkzaamheden zullen worden aangetrokken, dient overtreding van de Wet natuurbescherming te worden voorkomen. Tabel 6 geeft weer welke maatregelen tijdens de werkzaamheden genomen moeten worden teneinde overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen. Geadviseerd wordt de maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol, zodat de uitvoerders op locatie op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen.

Tabel 6:: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep)..

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Oeverzwaluw	V: Bij steile zandwanden die mogelijk ontstaan bij grondverzet	In de periode van 1 maart tot en met augustus dienen grondhopen met steile hellingen (zoals voorbelasting) in het projectgebied (of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden) voorkomen te worden, zodat oeverzwaluwen hier niet in gaan broeden. Steile wanden dienen te worden afgevlakt of afgedekt met bijvoorbeeld wegendoek. Indien oeverzwaluwen in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene broedvogels	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecooloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecooloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, amfibieën	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient te worden voorkomen. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecooloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

4.4 BIODIVERSITEIT

Bij het herinrichten van het projectgebied is er mogelijk ruimte voor een meer integrale aanpak, waarbij naast de functie 'waterberging' ook kansen op het gebied van ecologie en biodiversiteit (soortenrijkdom aan planten en dieren) ontstaan benut kunnen worden. Deze functies kunnen elkaar mogelijk ook

versterken. Een grotere biodiversiteit is goed voor mens, dier en plant. In het projectgebied vormen de aanwezige natuurwaarden mogelijk een geschikt uitgangspunt voor het verhogen van de biodiversiteit. Wellicht zijn er mogelijkheden voor het behouden van (een deel van de) reeds aanwezige natuurwaarden. Zo is het misschien mogelijk om een deel van de te kappen bomen te behouden. VanderHelm Milieubeheer B.V. draagt hier graag een steentje aan bij en heeft ervaring met het opstellen en implementeren van biodiversiteitsadviezen. Geadviseerd wordt om voor het te realiseren oppervlaktewater ook een ecologisch plan op te (laten) stellen. Voor vragen hierover kunt u contact opnemen met de afdeling ecologie.

REFERENTIELIJST

- Asselberg R.H. (1990) *Enige maatgegevens van vleermuisschedels uit braakballen van de Kerkuil (Tyto alba)*. Belgisch Centrum voor Chiropterologisch Onderzoek.
- Bij12 (2017) Kennisdocument Huismus
- Bij12 (2017) Kennisdocument Buizerd
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ransuil
- Bij12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ruige dwergvleermuis
- Broekmeyer, M.E.A. (redactie), (2006). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren**. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375. *Ook de aanvullingen uit 2008, 2009 en 2014 zijn geraadpleegd.
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Gemeente Den Haag, Dienst Stadsbeheer (2008) *Stedelijke Ecologische Verbindingszones in Den Haag 2008 - 2018*
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Korsten, E., E.A. Jansen, M. Boonman, M.J. Schillemans en H.J.G.A. Limpens (2016) *Swarm and Switch: On the trail of the hibernating common pipistrelle*. Bat News. No. 110. p. 8-10. Bat Conservation Trust. London
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn*. 79/409/EEG.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*. <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Tweede druk, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*. <https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Zoogdierversameniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierversameniging.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 1 KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING

DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in Box 1.

Box 1: Voorwaarden voor deskundigheid, Ministerie van Economische Zaken.

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode.

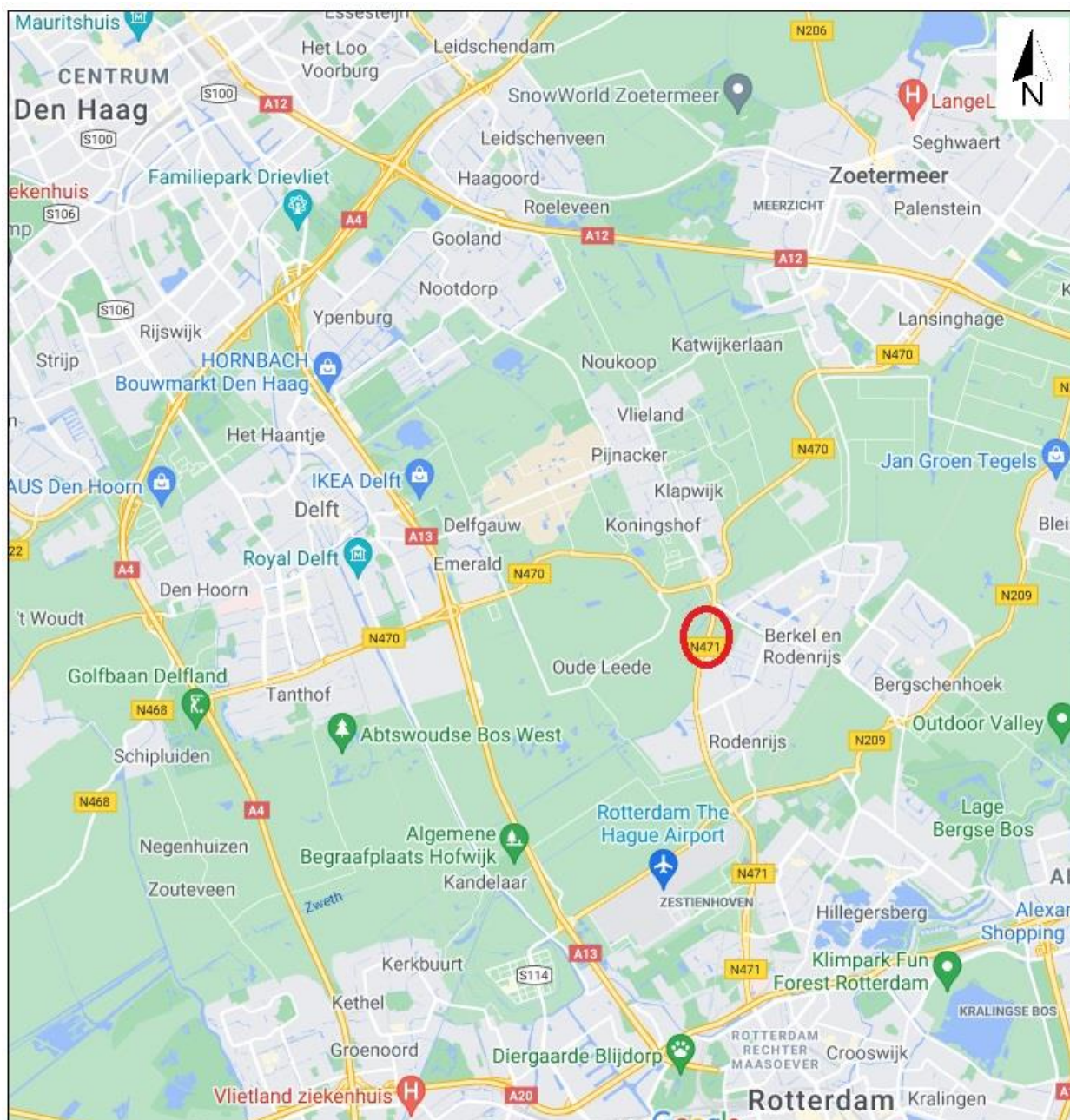
VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

BIJLAGE 2 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

 = Projectgebied

Bron: google maps